

Luz vagy Béthel?

Időpont: 1958. június 22. Szentháromság ünnepe utáni 3. vasárnap, délelőtt

Oltári ige: 1Móz 28,10-19.

Igehirdetési alapige: 1Móz 28,16-19.

Jákób pedig fölébredvén álmából, monda: Bizonyára az Úr van e helyen, és én nem tudtam. Megrémüle annak okáért és monda: Mily rettenetes ez a hely; nem egyéb ez, hanem Istennek háza, és az égnek kapuja.

És felkele Jákób reggel, és vevé azt a követ, melyet feje alá tett vala, és oszlopul állítá fel azt, és olajat önte annak tetejére;

És nevezé annak a helynek nevét Béthelnek, az előtt pedig Lúz vala annak a városnak neve.

Az ősatyák általában nagyon mozgalmas és izgalmas életet éltek. De még közülük is kiválik Jákób. Kétségtelen, az ő élete volt a legizgalmasabb, legkalandosabb az ősatyák között. Ő maga is felelős volt ezért. Jó adag kalandorvér volt Jákób ereiben, sok bosszúságot, bajt szerzett másoknak. Azután kezdett visszahullani a fejére a fondorlatos cselekedeteinek a gyümölcse. Ő maga is belekeveredett sok veszedelembe, bajba, életveszélybe. Nagyon ügyesen akarta elrendezni az életét és az örökös taktikázásaival, fondorlataival elérte azt, hogy életének legszebb esztendeit, a fiatalságát száműzetésben, bujdosásban, életveszélyben kellett eltöltenie. Ilyen kalandos, izgalmas életet élt Jákób, hitünknek egyik őse. De minden emberi gyarlósága, nyomorúsága ellenére is Jákób Isten gyermeke volt, kiválasztott ember volt, eleve elrendelt élete volt. Saját taktikázó, ügyeskedő életét végül is le kellett tennie Isten kezébe azzal, hogy: Uram, legyen meg a Te akaratod! Sokat harcoltak egymással: Jákób az Istennel és az Isten Jákóbbal, de ennek a harcnak a végén mégis csak Isten lett a győztes. Jákób, a nagyon okos, rafinált, kalandorvérű ember végül is odaszeliült Isten kezébe. Győzött rajta Isten!

Ennek a Jákóbnak az életéből olvastam most egy jelenetet. Azért olyan nevezetes ez a jelenet, mert ez Jákób első istenélményét írja le. Később még többször is került ilyen közel Isten Jákóbbal és Jákób az Istenhez, de ez volt az első és ennek emléke végig kísért az egész életét. Azelőtt is sok mindent tudott ő már Istentről, de a tudás után itt megjelent a személyes élmény.

Kicsit beszéljünk itt előljáróban arról, hogy az Isten világában jó dolog a tudás, az Istentről való ismeret, amit egymásnak adunk át nemzedékről-nemzedékre, de mérhetetlenül fontosabb az, amit közvetlenül ad nekünk az Isten. Jó lenne, hogy ha ki-kí számot vetne önmagával és megvizsgálná, hogy az Istennel kapcsolatos dolgaiban mennyi az átadott ismeret, a papoktól, egyháztól, szülőktől átadott ismeret és mennyi az, ami közvetlenül Istentől való. Gondolkozz el ezen. Esetleg az jön ki ebből a vizsgálódásból, hogy én még semmit közvetlenül nem kaptam Istentől. Mondd meg azt becsületesen, mert jobb, mint úgy tenni, mintha felettébb sokat kaptunk volna Istentől és ezzel a képmutatással tesszük lehetetlenné, hogy Isten közvetlenül szóljon hozzánk.

Testvérem, a keresztyén életnek az a drága kiváltsága, hogy közvetlen kapcsolatba kerülhet mindenki Istennel. Fontos a tanítói szolgálat az egyházban, az igehirdetés, a bizonyoságtétel, de mindez csak előkészíti az embert, irányt mutat, segítséget ad, hogy közel kerüljön az ember Istenhez. A döntő dolog mégis csak az, hogy Istennel személyes kapcsolatba jusson mindenki.

Engedjete meg egy gyarló hasonlatot. Gyönyörű szép verseket írtak a szerelemről, szép nagy albumokat állítottak ki a világ nagy szerelmeiről. Ezeket lehet olvasni, tanulunk valamit

belőlük is és meg lehet ismerni ezekből a szerelem titkaiból valamit. De állítom azt, hogyha egy tizenhat éves kamaszra ránevet egy kócos csitri és ez felmelegíti a szívét, ebben a közvetlen élményben többet él át a szerelemből, mint a könyvekből. Egy közvetlen átélés többet ér, mint ezer tudományos értekezés.

Ezt az egyszerű hasonlatot nyugodtan lehet alkalmazni az Istennel való viszonyra is. Isten egyetlen simogatása, szeretetének egyetlen gyöngéd, kedves jele többet ér, mint ezer kötet teológia az Isten igazságáról és a Biblia tudományáról. Arra szeretnék kérni titeket éppen Jákóbnak erre az élményére támaszkodva és hivatkozva, hogy ne elégedjete meg az Istenre vonatkozó tudománnyal, legkevésbé saját ötleteitekkel. A legtöbb ember elképzel magának valamit, hogy az Isten ezt hogy gondolja, hogy az Isten így gondolkodik, ilyen parancsot ad. Dobjátok a szemétket ezeket a saját elképzeléseket és helyette koldusszegényként zörgessetek Isten ajtaján: Istenem, valami személyest, közvetlent adj nekem. Egyetlen simogatásod többet ér nekem, mint száz más prédikáció.

Így nézzünk erre a jelenetre. Ebben a jelenetben Jákób valami ilyen közvetlent élt át, Istennek a közvetlen közelségét élte át és megrettenve, megrendülve érzékelte, hogy íme én nem is gondoltam, hogy itt van az Isten és egész életére emlékeztetéssé lett az országban, ahol neki először megjelent az Isten. Most forduljunk oda figyelmünkkel e találkozó felé és néhány igazságot olvassunk ki belőle. Ezek az igazságok se pótolják az Istennel való közvetlen találkozást, de segítenek, akadályokat elhárítanak, a gondolkozásunkban irányt mutatnak, reménységet ébresztenek mibennünk. Ezek javunkra lesznek, hogy igazán szomjúhozzuk mi is az Istennel való személyes találkozást. Most tehát néhány ilyen igazságot értsünk meg Jákób élményéből.

Az első igazságot így fogalmazom meg: akkor jön hozzánk nagyon közel az Isten, amikor bajban vagyunk. Ez a Jákób ezen az éjszakán bajban volt. Abban az időben súlyos veszedelemben volt az élete. Az előző fejezetek elmondják azt a fondorkodását, amivel az édes testvérét becsapta, az édesapját becsapta. Hírül vitték neki: íme a te bátyád azzal fenyeget, hogy megöl tégedet. A testvére rájött, hogy milyen gyalázatosan becsapta őt Jákób. Első felindulásában meg akarta ölni. „*Most azért fiam, hallgass az én szavamra, és kelj fel és fuss Lábánhoz az én bátyámhoz Háránba, És maradj nála egy kevés ideig, míg a te bátyád haragja elmúlik;*” (1Móz 27,43-44) – mondja Jákóbnak az édesanyja. Nagy bajba jutott Jákób, halálos veszedelem fenyegette, saját testvére akart kezét emelni rá, hogy az életét kioltsa, annyira meggyűlölte őt a ravaszságáért, fondorlatáért, csalásáért. Ilyen súlyos bajban volt, tehát menekülnie kellett. Ott kellett hagyni az otthont, a gyengéd édesanyját, aki nagyon szerette őt, az ismerős vidéket és el kellett indulni messze idegenbe, ismeretlenbe. Egy ilyen éjszakán történt az, hogy Isten közelhajolt Jákóbban és megbátorította, a szeretetét közölte vele. Az egyetemes érvényű tanulság ez: amikor bajban vagyunk, akkor van nagyon közel hozzánk az Isten. Általában nagyon keserves dolgok azok, amelyeket most előszámlálok nektek: betegség, börtön, megaláztatás, anyagi veszteség, állástalanság, családi nyomorúság, házassági elválás. Rettenetes nyomorúságok ezek. Az életet tönkre tudják tenni. De itt van az emberi életnek valami titokzatos lehetősége: ezek a nyomorúságok alkalmassá válhatnak arra, hogy Istennel találkozzunk. Nem mindenki találkozik börtönben, betegségben, halálos ágyon, vagy állástalanság gyötrelmeiben Istennel, de lehet találkozni. Ezek a nyomorúságos korszakok az életünkben lehetőségeket hordoznak magukban. Én nagyon sok emberrel találkoztam már, aki a lehetőségekkel élve egyszer csak ragyogó arccal és ragyogó szemmel mondta azt, hogy „megérte”. Őszintén mondom nektek, hogy számomra az az életnek egyik megfejthetetlen titka, hogy emberek, akik rettentő sokat szenvednek bizonyos nyomorúságos körülményekben, a rettentő sok szenvedés közben egy kitapinthatatlan finom lelki élményben részesülnek: Isten-

élményben részesülnek és egyszerre eltűnik minden szenvedés, gyötrelem, fényes lesz az arcuk, és azt mondják: győztem, nyertem az ügyn. Találkoztam emberrel, aki a börtönből kijövet azt mondta: újjászülettem, áldásommá lett az, amit velem csináltak. Testvéreim, higgyétek el, hogy itt van az emberi életnek egy titokzatos pontja. Jákób valami ilyesmit élt át.

És az Ige arra utal, hogy mi is átélhetünk ilyet, hogy a nyomorúságunkban eleresztjük magunkat és csak jajveszékélünk, embereket szidunk, átkozódunk, ha lefelé fordul a tekintetünk, akkor belepusztulhatunk ebbe a nyomorúságba. De az evangélium azt hirdeti, hogy van ilyen elrejtett, titokzatos, drága lehetőség, hogy ezekben a válságos időszakokban találkozhatunk Istennel és egyszerre új élet támad bennünk az Istennel való találkozás következtében. Jákób életéből ez az első vigasztaló, reményt ébresztő igazság: amikor nagy bajban vagyunk, közel van hozzánk az Isten. De keresni kell Őt, figyelni kell reá, vajon ebben a mélységben mit üzen Isten? Jákób ezt élte át. Hirdetem neked, hogy átélhetsz te is ilyesmit. Egész életed fordulópontjává lehet és nyereséggé válhat könyveled el azt, amit keserves igazságtalanságként könyveltél el.

A második igazságot így mondom: aki valóban találkozik Istennel, az egészen új felismerésekre jut el. Az Istennel való találkozás belső élménye jelent békességet, örömet, megnyugvást, reménységet, szóval a szívnek különféle megmozdulását, vagy megcsendesedését jelenti elsősorban. De vele jár ezzel az is, hogy az élmény feltisztul és egészen új gondolatokra jutunk el. Az Ige világosan beszél arról, hogy Jákób egészen új felismerésekre jutott el abban a találkozásban. Néhányat elmondok ezekből az új felismerésekből.

Először is ráeszmélt arra, hogy nem is annyira ő keresi Istent, sokkal inkább keresi Isten őt. Ráeszmélt Jákób arra, hogy Istené az élete és akárhová fut, az Isten ott van vele, az Isten nem ejti ki a kezéből. Jákób ráeszmélt arra, hogy nem az ő áldozatait, imádságait tartják Istent az ő közelében, hanem örök hűség, örök szeretet hordozza őt. Micsoda hatalmas élmény az, hogy ha egyszer ez az igazság létté lesz számunkra! Az az igazság, hogy nem én rimáncodom oda újra meg újra Istent, nem én keresem az Istent, Ő keres és hordoz engem. Jákób ezt élte át először is az Istennel való találkozásban.

A második felismerés azt volt, hogy amikor Isten közelít hozzám, nem haraggal, hanem szeretettel közelít. Jákób azon rendült meg, hogy jaj itt van az Isten, ebbe bele fogok pusztulni! A lelkiismerete vádolta őt: mit tettél a testvéreddel? Az apáddal? Jaj, közeledik az Isten, végem van! Egyszer csak átélte: nem, az Isten nem azért közeledik, hogy elpusztítsa őt, az Isten érti őt, az ő taktikázását, ügyeskedését. Isten irgalmasan veszi kezébe az életét, nevelgeti, tanítgatja őt. Ez volt a második felismerése: nem ellenségem az Isten, javamat akarja, szeretettel közeledik felém.

A harmadik nagy felismerése az volt, hogy Isten nemcsak odahaza Isten, hanem az idegenben is Isten. Akkor még egészen primitív volt a vallásos gondolkodás. Úgy képzeltek, hogy hatáskörei vannak az Istennek. A határon belül hatalma van, a határon túl Ő már nem tehet semmit. Még az egy igaz Isten imádatát is beárnyékolják az ilyen gondolatok, hogy a mi Istenünk odahaza Isten, de már a pogányok között nem Isten. És Jákób átélte, hogy a vadonban, az éjszakákban, az ismeretlen idegenben az Isten, az Atyáknak Istene ott van vele. Milyen sok embernek van ma is ilyen boldog felismerése: Isten nemcsak a templomnak Istene, hanem a gyáraknak az Istene. Isten nemcsak a keresztyének Istene, hanem az ateistáknak is Istene. Isten nemcsak Keleten Isten, hanem Nyugaton is Isten. Milyen boldog felismerés, hogy nem lehet kilépni az Isten hatásköréből. Nem szabad úgy gondolkozni, hogy jaj, kilépek a gyülekezetből,

ebből a tiszta, szent körből és megyek ki a durva, kegyetlen világba, ahol kő lesz a vánkosom, kemény szeretetlenség, gyűlölet vesz körül, jaj, ott már nem lesz velem az Isten! – Milyen sok ember, aki igazán figyelt az Istenre, - élte át azt, hogy nincs határ Isten számára. Ott is Isten Ő, ahol eddig nem gondoltuk volna.

Ilyen felismerésekre, spontán, eredeti, meglepően új felismerésekre jut az, aki valóban találkozik Istennel. Arra kérlek, hogy keresd az Istent. Egészen más megvilágításban fogod látni az életet, ha egyszer az Istent személyesen átéled, átéled az Ő közelségét, hatalmát és szeretetét.

Még egy gondolatot szeretnék a szívetekre tenni Testvéreim. El szoktunk siklani e fölött a bibliai vers fölött, amit a 19. versben olvastunk. „*És nevezé annak a helynek nevét Béthelnek, az előtt pedig Luz vala annak a városnak neve.*” Nem sokat szoktunk törődni ezzel a verssel, de szeretném, ha most egy pár pillanatot ajándékoznátok még ennek a versnek és szívetek szeretetével odafordulnátok e vers mondanivalója felé.

Arról volt szó ebben a versben, hogy pogány körökben úgy nevezték azt a helyet, hogy Luz. Azután azon a pogány helyen találkozott Jákób Istennel és új nevet adott e helynek: Béthel. A pogányok továbbra is Luznak nevezték azt a helyet, de Jákób azt mondta: Nekem ez a hely már nem Luz, hanem Béthel. Ha Luzról beszéltek, - értette ő azt a nyelvet is – tudta, hogy ott van Jeruzsálemtől északra Luz, de ez nekem Béthel.

Van-e ebben a mi számunkra tanítás? Rendkívül fontos tanítás van benne. Bárcsak megértenétek! Arról van szó, hogy amit a világ fiai mondanak, az Luz. Amit mi azokból átélünk, az Bétel. A mi számunkra gazdagabb lesz a világ, új nevet kapnak a dolgok. Feljegyeztem magamnak néhány példát. Hadd mondjam el. Érdeemes elgondolkozni, hogy Luz hogyan lesz Béthellé.

Az orvos azt mondja: magas vérnyomás. Ez Luz. A pogány világ megállapítása szerint ez Luz. A mi számunkra – ha Isten közelében vagyunk – így hangzik: Isten fenyítése a rendetlen életért. Ez Béthel. Értitek? Aki már Istenben élte át a magas vérnyomását, annak számára az új nevet kapott, új értelmet kapott. Ez Béthel.

Lehet azt mondani: igazságtalan szenvedés. Valóban a jognak a klasszikus szabályai szerint lehet valami igazságtalan szenvedés. Ez Luz. Így nevezik a pogányok. Az Isten közelében esetleg úgy élük át ezt: kiváltságban részesülök, Jézus Krisztus sorsa folytatódik bennem és az Ő győzelme is folytatódni fog bennem. Ez Béthel. Luz: ha igazságtalan a szenvedés, Béthel: Jézus Krisztussal való közösség.

Lehet így beszélni: nagyszerű alkalom nyílt számomra, karrier, előhaladás, gazdagság. Ez Luz. Az Isten közelében esetleg úgy élem át Béthelben ezt: Mit használ neked, ha az egész világot megnyered, lelkedben pedig kárt vallasz? Luz és Béthel. Ugye milyen másként hangzik?

Lehet Luz az, hogy vereség, alul maradtam. És az Isten közelében Béthelben lehet átélni úgy, hogy nyereség, mert szeretem azt, aki megalázott, imádkozom azért, aki kerget, háborgat engem. És így tovább.

A Biblia egészen félelmetes dolgokat mond. Egy egyház azzal kérkedik, hogy én az Isten gyülekezete vagyok. Így nevezi Luz. Holott ez a Sátán zsinagógája, mondja a kijelentés. Van ilyen is. Luz úgy neveztetik, hogy egyház és Isten közelében úgy neveztetik, hogy a Sátán zsinagógája. Az egész élet új neveket kap.

Milyen érdekes lenne a hívó emberek vallomásait összegyűjteni például arról, hogy szocializmus. Ez Luz. De vajon Béthelben az Isten gyermekei hogyan nevezik ezt? Egyik azt mondja: itt van a menyország. A másik azt mondja: itt van a pokol. Mind a kettő a pogány embernek a szava. A látások éjszakáján hogy áll elő ez? Milyen jó lenne a keresztyéneknek megkeresni ezt az új nevet Béthelben! Én is mondok egy szót, ahogy az én keresésemben tisztult a látásom. Ez Luz, amit mondok: szocializmus, Béthelben: Isten tisztogató ítélete ezen a világon. Béthelben, az Isten közelében új nevet kap a dolog. Ha te mást kaptál Istentől, mondd! De keresd, hogy Isten mit mond neked arról a pogány helyről, amelyikben ott táborozol, bujdosol, vagy örülsz.

Íme, Jákób élményének itt van a drága tanítása: új fénybe kerül a világ, ha Isten megjelenik nekünk, új neveket adunk a dolgoknak, az igazságokra rátapintunk az Isten szeretetéből. Meg kell mondani, hogy szegényesen tapogatom még én is, de amit már kitapogattam, rendkívüli gyönyörűség számomra. Értem én a világ nyelvét, amikor Luzról beszél, de mindennek új neve van és ezt az új nevet keresem.

Azzal fejezem be ezt a mostani elmélkedésünket, hogy sokkal gazdagabb ez a világ, mint gondoljuk. Jákób is felrettent: Íme, itt van az Isten és én nem tudtam! A menyország kapuja ez és én nem tudtam! A menekülésedben, megaláztatásodban, betegségedben, gondolkodásodban egy kicsit közelebb akar segíteni Isten a menyországhoz. Békélj meg a földi vándorutaddal. Ha kő a vákosod, békélj meg vele, és úgy borulj le: De hiszen ez az egész földi élet a menyország kapuja és én nem tudtam! Segíts ezen a lajtorján, a tökéletesedésnek, megtérésnek különböző lépcsőfokain, ezen a titokzatos mennyei lajtorján segíts a mennyekbe! Most értem csak, hogy a menyország kapujában vagyok! Köszönöm Uram, hogy lehajolsz hozzám és felemelsz Magadhoz.

Amen.